

Ser, estar y hay

Tři způsoby, jak vyjádřit „být“ • Španělština A1-A2

SER = CO / KDO? • ESTAR = KDE / JAK? • HAY = EXISTUJE?

V češtině často použijeme „být“, ale španělština rozlišuje popis a zařazení (**ser**), umístění a stav (**estar**) a existenci (**hay**). Rozhoduje význam věty, ne pouze délka trvání.

01 SER: kdo nebo co to je

Použití	Příklad	Česky
Identita	Soy Isabel.	Jsem Isabel.
Povolání	Ana es profesora.	Ana je učitelka.
Původ	Somos de Portugal.	Jsme z Portugalska.
Vlastnost / zařazení	La casa es grande.	Dům je velký.
Materiál / vlastnictví	Es de madera. Es de Ana.	Je to ze dřeva. Je to Anino.
Čas	Son las dos. Hoy es lunes.	Jsou dvě. Dnes je pondělí.

02 ESTAR: kde to je nebo jak to je

Použití	Příklad	Česky
Umístění osoby / věci	Ana está en casa.	Ana je doma.
Zeměpisná poloha	Madrid está en España.	Madrid je ve Španělsku.
Stav / pocit	Estoy cansada.	Jsem unavená.
Výsledek / stav	La puerta está abierta.	Dveře jsou otevřené.

Proč nestačí „trvalé x dočasné“? Madrid **está** en España, přestože se jeho poloha běžně nemění. Použij význam: **identita a popis → ser; poloha a stav → estar.**

Hay: něco tu je

Existence × umístění konkrétní věci

03 HAY: co se někde nachází

Hay je tvar slovesa **haber**. V přítomném čase se nemění podle počtu:

Hay un libro. — Je tu jedna kniha.

Hay tres libros. — Jsou tu tři knihy.

No hay agua. — Není tu voda.

¿Hay una farmacia cerca? — Je tu poblíž nějaká lékárna?

HAY UN LIBRO • HAY DOS LIBROS • NO HAY AGUA

04 HAY × ESTAR

HAY: existence	ESTAR: konkrétní věc
Hay una farmacia en esta calle. V této ulici je nějaká lékárna.	La farmacia está en esta calle. Ta lékárna je v této ulici.
Hay dos libros en la mesa. Na stole jsou dvě knihy.	Los libros están en la mesa. Ty knihy jsou na stole.

Hay typicky uvádí novou informaci: **un/una, unos/unas, číslo, muchos/as** nebo podstatné jméno bez členu.

Estar lokalizuje konkrétní známou věc: **el/la/los/las, mi/tu..., este/esta...** nebo jméno osoby.

05 Ptáme se na něco jiného

¿Qué hay en la mesa? — Co je na stole?

Hay un libro y dos vasos.

¿Dónde está el libro? — Kde je ta kniha?

El libro está en la mesa.

06 Důležitá výjimka: místo události

U umístění osoby nebo věci používáme **estar**. Když říkáme, kde se koná událost, použijeme **ser**:

La fiesta es en mi casa. — Večírek se koná u mě doma.

Ana está en mi casa. — Ana je u mě doma.

Existenci události můžeme uvést pomocí **hay**: **Hoy hay una fiesta.** — Dnes je / koná se nějaký večírek.

Formas y significado

Časování a změny významu

07 Přítomný čas

Osoba	SER	ESTAR
yo	soy	estoy
tú	eres	estás
él / ella / usted	es	está
nosotros/as	somos	estamos
vosotros/as	sois	estáis
ellos / ellas / ustedes	son	están

HAY je v těchto existenčních větách neosobní: **hay** pro jednotné i množné číslo. Není to tvar pro „já jsem“ ani „oni jsou“.

08 Stejně přídavné jméno, jiný význam

SER	ESTAR
Ana es aburrida. Ana je nudná (nudí ostatní).	Ana está aburrida. Ana se nudí.
Luis es listo. Luis je chytrý.	Luis está listo. Luis je připravený.
El niño es bueno. Dítě je hodné.	La sopa está buena. Polévka je dobrá (chutná).

09 Vyber podle toho, co chceš říct

Co / kdo to je? Jaké to je obecně? → Es una escuela. Es grande.

Kde je konkrétní osoba nebo věc? V jakém je stavu? → Está aquí. Está abierta.

Co někde je? Existuje tam něco? → Hay una escuela.

Mini příběh: En mi ciudad **hay** una biblioteca. La biblioteca **es** pequeña, pero **está** cerca de mi casa. Hoy **está** cerrada.

V mém městě je knihovna. Je malá, ale je blízko mého domu. Dnes je zavřená.